

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 215/21
3.3.2022. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ловорке Стојнов и Ивана Илића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији су пуномоћници Илија Радуловић и Марија Халас Радуловић, адвокати из Београда, ул. Краља Милана бр. 31б, Поштански фах 73, Савска бр. 2м, против тужених ББ, главног уредника Независних дневних новина “Српски телеграф” и ВВ, одговорног уредника Независних дневних новина “Српски телеграф”, обојице из ..., ... бр. ..., чији су заједнички пуномоћник Срђан Радовановић, адвокат из Београда, ул. Кнеза Милоша бр. 28, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 552/17 од 2.3.2021. године, у седници већа одржаној дана 3.3.2022. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене жалба туженог ББ из ... изјављена на став трећи и шести и жалба тужиоца АА изјављена на став први и шести изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 552/17 од 2.3.2021. године.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 552/17 од 2.3.2021. године, у ставу другом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке, а жалбе тужиоца АА и туженог ВВ одбијају као неосноване.

Свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 552/17 од 2.3.2021. године, ставом првом изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 10.9.2018. године. Ставом другом изреке, одбијено је преиначење тужбе учињено поднеском од 2.11.2020. године. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени ВВ, одговорни уредник Независних дневних новина “Српски телеграф” из ..., да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 60.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 2.3.2021. године до исплате, као и да ову пресуду најави на насловној,

а њену изреку објави на странама 18. и 19. наведених дневних новина, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезе тужени ВВ из ... да тужиоцу на износ од 60.000,00 динара исплати законску затезну камату почев од 11.9.2017. године до 2.3.2021. године, као и да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од још 1.441.000,00 динара, преко досуђених 60.000,00 динара, а до тражених 1.501.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.9.2017. године до исплате, да се обавезе тужени ББ из ... да тужиоцу, солидарно са туженим ВВ, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 1.501.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 11.9.2017. године до исплате, као и да ову пресуду најави на насловној, а објави на странама ... и ... наведених дневних новина у року од 15 дана по правноснажности. Ставом петим изреке, одбачена је тужба у делу захтева којим је тражено да се тужени ВВ и ББ, уколико у року од 15 дана по правноснажности пресуде, исту не најаве на насловној а њену изреку не објаве на странама ... и ... дневних новина, новчано казне за сваки пропуштени дан износом од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до дана објављивања пресуде. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени ВВ да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 14.600,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом седмим изреке, обавезан је тужилац да туженом ББ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 13.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили тужилац и тужени, и то тужилац побијајући је, како из жалбених навода произлази, у ставу првом, другом, четвртим, петом, шестом и седмом изреке, из свих законом прописаних разлога, а тужени у односу на став трећи и шести изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући првостепену пресуду, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично неоснована и делимично недозвољена, жалба туженог ВВ неоснована, а жалба туженог ББ недозвољена.

Наиме, одлука првостепеног суда садржана у ставу трећем и шестом изреке, која се побија жалбом тужених, не односи се на туженог ББ, већ само на туженог ВВ, тако да тужени првог реда није овлашћен за изјављивање жалбе у односу на тај део пресуде, док, са друге стране, тужилац нема правни интерес да жалбом побија одлуку садржану у ставу првом изреке првостепене пресуде, којом је дозвољено преиначење тужбе учињено поднеском од 10.9.2018. године, будући да је у том делу захтева успео у спору, као ни одлуку о трошковима који су му досуђени ставом шестим изреке, те је из наведених разлога, у смислу члана 389 у вези са чл. 378 ст. 1 и 3 ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд као другостепени пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде из одредбе члана

374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, на коју парничне странке жалбама неосновано указују. Изрека пресуде је разумљива, не противречи сама себи, нити разлозима о битним чињеницама, који су јасни и непротивречни и у складу су са садржином исправа, записника о исказима датим у поступку и изведеним доказима, што значи да пресуда може да се испита.

Према стању у списима, тужилац је поднео тужбу против тужених наводећи да су дана ... године у броју ... Независног дневног листа "Српски телеграф", главни уредник ББ и одговорни уредник ВВ, објавили његове фотографије са насловом и текстом неистините и увредљиве садржине, и то наслов: "... " на насловној страни, а на странама ... и ... текст са насловом "...", "...". Затим, фотографију тужиоца са насловом "... " и фотографију са ликом тужиоца са текстом "...". Навео је да је објављивањем наведених текстова претрпео душевне болове високог интензитета због повреде угледа и части и по том основу тражио да суд обавезе тужене, ББ као главног уредника и ВВ као одговорног уредника Независних дневних новина "Српски телеграф", да му солидарно на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа и части, исплате 1.501.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до исплате, као и да тужене обавезе да пресуду најаве на насловној, а изреку пресуде објаве на странама ... и ... наведених медија, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом новчаног кажњавања за сваки дан у износу од 100.000,00 динара са законском затезном каматом, због објављеног текста неистините садржине.

Тужилац није осуђивано лице, нити се против њега водио кривични поступак, био је ... Савезне Владе СРЈ, ... у Влади РС, ... Народног музеја у Београду и ... часописа "... " и "...". Оптужба против њега да је крао у стану пријатеља је одбачена. Објављени текст на њега је деловало као гром из ведрог неба и инвазија, с обзиром на то да је јавности познат као добитник многих друштвених награда и професор. У тексту се говори о предмету који је пресуђен и део је прошлости, а на насловној страни тужилац је означен као лопов, наведену објаву сматра великом лезијом коју му је било најтежеобјаснити мајци, која тог дана није могла да устане из кревета, као и кћерки. Критичног дана имао је преко 100 позива разних људи, који су изражавали запрепашћеност распитујући се о чему се ради. На факултету се свакодневно сусреће са студентима којима је морао да даје одговоре на наводе из текста да ли он улази у и све остало. Наведеног дана доживео је благо речено панични напад, притисак му је био 200 са 110 праћен тахикардијом, а текста се присећа и данас.

Првостепени суд је сагласно одредби члана 230 став 4 ЗПП, утврдио да је медиј Независне дневне новине "Српски телеграф", регистрован ... године са одговорним уредником ББ, који је брисан решењем АПР од ... године (пре него што је спорни текст објављен), а на основу кога је као нови одговорни уредник уписан ВВ, који је имао то својство и у моменту објављивања спорног текста.

Правилно је првостепени суд, анализирајући садржину поднеска од 2.11.2020. године у односу на садржину тужбеног захтева, као и захтева из поднеска од 10.9.2018. године, закључио да се ради о истицању другог захтева уз постојећи, поред повећања постојећег захтева, у смислу одредбе члана 200 став 1 ЗПП, јер је у вези са објављеним

на фотографијама тужиоца, односно записа његовог лика, у смислу одредбе члана 80 Закона о јавном информисању и медијима (ЗЈИМ). Како се тужени наведеном преиначењу тужбе противио, а не ради се о преиначењу у смислу одредбе члана 128 став 1 ЗЈИМ, и како је исто учињено три године по подношењу тужбе и након саслушања тужиоца, правилна је оцена првостепеног суда да би поступак по преиначеној тужби знатно продужио трајање предметне парнице, па је правилно имајући у виду одредбу члана 118 ЗЈИМ, одлучио као у ставу другом изреке ожалбене пресуде, сходно одредби члана 199 ЗПП и 128 став 4 ЗЈИМ, у вези са одредбом члана 131 ЗЈИМ.

Стога су неосновани жалбени наводи тужиоца којима се оспорава законитост решења из става другог побијане пресуде.

По оцени првостепеног суда, на насловној страни Независних дневних новина “Српски телеграф” бр. ... од ... године, тексту наднаслоа “Учесници новог ријалитија морају да чувају новчанике” и наслова “Министар – лопов улази у задругу” на странама ... и ... наведених новина, објављене су неистините информације о тужиоцу, које имају лезиону способност да повреду част и углед тужиоца, јер су објективно увредљиве. Ради се о неистинитим, сензационалистичким информацијама. Објављивањем наведених информација, тужени ВВ, одговорни уредник Независних дневних новина “Српски телеграф” према налажењу првостепеног суда, није уложио потребан степен пажње у смислу одредбе члана 9 Закона о јавном информисању и медијима, примерен околностима ради провере истинитости информација на који начин је објављивањем спорних информација причинио штету тужиоцу у смислу одредбе члана 112, 113, 114 и 115 Закона о јавном информисању и медијима, повредивши му част и углед, те је по наведеном основу у смислу одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, нашао да износ од 60.000,00 динара представља правичну новчану накнаду за проузроковану штету и одлучио као у ставу трећем изреке. На досуђени новчани износ суд је тужиоцу досудио и затезну камату почев од 2.3.2021. године као дана пресуђења па до исплате, на основу члана 277 Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је наложио друготуженом ВВ као одговорном уреднику Независних дневних новина “Српски телеграф” да ову пресуду најави на насловној, а њену изреку објави на странама ... и ... ових дневних новина у року од 15 дана од дана пријема пресуде, у смислу одредбе члана 120 став 1 Закона о јавном информисању и медијима.

Супротно жалбеним наводима туженог другог реда, по оцени Апелационог суда правилно је првостепени суд утврдио да су објављене информације подобне да повреду право тужиоца на част и углед и да су исте објављене без дужне новинарске пажње и без довољне провере истинитости, а провере са дужном пажњом представљају претходни услов за објављивање информација. Одговорни уредник није са дужном пажњом прописаном одредбом члана 9 став 2 Закона о јавном информисању и медијима проверио истинитост и потпуност информација које је пренео, а био је дужан то да учини у смислу цитиране одредбе закона, услед чега су објављене нетачне, непотпуне и недопуштене информације због чега постоји право тужиоца на накнаду

нематеријалне штете по наведеном основу, па је тужени ВВ, као одговорни уредник наведеног медија, правилно обавезан на накнаду нематеријалне штете тужиоцу сходно одредбама члана 79, 113, 114 и 115 Закона о јавном информисању и медијима.

Објављивање информација којима се врши повреда части и угледа, односно лица приказују у лажном светлу, приписивањем особине или својства које оно нема, односно одрицањем особина или својства које има, недопуштено је ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи (члан 79 став 2 Закона о јавном информисању и медијима). Имајући у виду наведено, по оцени Апелационог суда, последице објављивања спорних текстова горе поменутих наслова и садржине су такве да су тужиоцу приписане особине које нема, а које штете части и угледу и достојанству његове личности. Подсећање на случај који је добио свој судски епилог пре неколико година, уз изношење неистинитих и непроверених података о тужиоцу на сензационалистички начин, свакако не доприноси расправи од општег интереса, будући да тема информације о којој се јавност обавештава је улазак тужиоца, бившег министра и нека активног учесника политичког и друштвеног живота, у ријалити. О тој теми, након провер тачности те информације, до чега није дошло, може се извештавати са мање сензационализма и малициозности у вези са биографијом тужиоца, па објављивањем спорног текста очигледно није одмерена потребна равнотежа између потребе обавештавања јавности и заштите достојанства тужиоца и његовог права на истиниту информацију.

Супротно наводима жалбе туженог другог реда, чињеница да је предметна информација објављена у другом гласилу односно медију не ослобађа туженог одговорности накнаде штете у смислу одредбе члана 114 Закона о јавном информисању и медијима. Аутентичност преношења недопуштене информације саме по себи не чине објављивање информација допуштеним. Услов за допуштено објављивања јесте и то да је пре објављивања информација, па и када се преузима из другог медија, проверена са дужном пажњом у смислу одредбе члана 9 Закона о јавном информисању и медијима. Ово стога што је интерес јавности да сазна неистиниту информацију не постоји када је било могуће пре објављивања установити и проверити њену истинитост, уз употребу пажње примерене околностима. У конкретном случају, тужени је засновао вредносни став о тужиоцу на нетачној чињеници и није поступао са дужном новинарском пажњом, у ком случају би знао и могао да зна да су објављене информације непотпуне и неистините, јер је свакако било проверљиво да ли се против тужиоца води и како је евентуално окончан кривични поступак за дело које му је пре више година било стављено на терет. Уз дужност новинарске пажње спада и обраћање ономе на кога се информација односи како би се пре објављивања чуло шта субјект информације има о томе да каже, поготово што често ако се то не учини остаје ускраћено да се чује и друга страна као у конкретном случају, а такав пропуст није у прилогу утврђивања истине, па је правилна оцена првостепеног суда да је објављивање неистините информације последица изостанка пажње примерене околностима.

Одлучујући о висини штете која је причињена тужиоцу, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 200 ЗОО, водећи рачуна о значају повређеног добра

и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. На досуђени износ тужиоцу је правилно досуђена затезна камата почев од дана пресуђења до коначне исплате у смислу члана 277 ЗОО, имајући у виду да се висина накнаде нематеријалне штете одређује према критеријумима важећим у моменту доношења првостепене пресуде, па од дана доношења одлуке о тужбеном захтеву доспева и обавеза накнаде нематеријалне штете.

У смислу наведеног, правилно је првостепени суд, а супротно жалбеним наводима тужиоца, у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде одбио тужбени захтев у преосталом делу, и то за камату на досуђени износ почев од 11.9.2017. године до дана пресуђења, као и до тражених 1.501.000,00 динара у односу на туженог ВВ, с обзиром на значај повређеног добра и циљ коме накнада служи, оправдано налазећи да би се досуђивањем траженог износа погодовало тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом правичне накнаде сагласно одредбама члана 200 ЗОО и члана 232 ЗПП. У односу на туженог ББ који је означен главним уредником наведеног медија, тужбени захтев је оцењен неоснованим, јер је у време објављивања спорног текста одговорни уредник био тужени ВВ чија пасивна легитимација сходно одредби члана 113 ЗЈИМ искључује обавезу главног уредника по том основу. Само у ситуацији када медиј у коме је објављена недопуштена информација нема одговорног уредника, што овде није био случај, одговорност за накнаду штете за објављивање таквих информација сноси главни уредник сходно одредби члана 48 ЗЈИМ. Осим тога, тужени ББ ни у моменту закључења главне расправе није имао својство одговорног уредника, па он није пасивно легитимисан ни за тражено објављивање пресуде у смислу одредбе члана 120 ЗЈИМ.

Неосновано се жалбом тужиоца указује да тужени ББ током поступка није спорио своју пасивну легитимацију, те да је одлука првостепеног суда у односу на њега незаконита, имајући у виду напред наведене одредбе ЗЈИМ као материјалног права, на које суд пази по службеној дужности, а које су у конкретном случају, према оцени Апелационог суда као другостепеног, правилно примењене.

У преосталом делу тужбеног захтева којим је тражено да се тужени, уколико пресуду не објаве у остављеном року и на начин како је одређено, солидарно новчано казне за сваки пропуштени дан износом од 100.000,00 динара са каматом, првостепени суд је тужбу одбацио, одлуком као у ставу петом изреке ожалбене пресуде, правилном применом одредбе члана 1 ЗПП, у вези са одредбом члана 133 – 140 ЗЈИМ и одредбом члана 93 став 1 у вези члана 120 став 2 ЗЈИМ.

Одлука о парничним трошковима садржана у ставовима шестом и седмом изреке ожалбене пресуде, противно жалбеним наводима странака, донета је правилном применом одредаба члана 153 став 2, 154 и 163 ЗПП, имајући у виду вредност предмета спора, његов исход, стварне и потребне трошкове за вођење парнице, као и одређене захтеве парничних странака.

При том, овај суд указује да је у ставу шестом изреке првостепене пресуде, у реду другом, након досуђеног износа трошкова парничног поступка наведено “са

законском”, међутим налази да је реч о очигледној омашки у писању приликом израде првостепене пресуде, која може бити исправљена у свако доба, у смислу члана 362 ЗПП и која је без утицаја на правилност првостепене пресуде у побијаном делу, имајући у виду да тужбеним захтевом није тражена камата на трошкове парничног поступка.

Како ни тужилац ни тужени нису успели у поступку по жалби, то свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Из наведених разлога, применом одредаба члана 390 и члана 165 став 1 ЗПП, одлучено је као у ставу другом и трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић